

ordet

HA 24/4-95

Olstad og frontkjemperne

«Fjortoff og de vedtatte sannheter» var overskriften under «Ordet er fritt» i HA 5. april. Jeg så ikke TV 2's «Hofningang» 28. mai som stilte spørsmålet om forsoning til 8. mai-jubileet var mulig.

Ved angrepet på Norge i 1940 var jeg 8 år, men hadde ingen vanskeligheter med å oppfatte hvem som var fienden, hverken da eller senere slik jeg opplevde krigstiden i Bergen. At min far seilte i alliert tjeneste medvirket sikkert til den klare oppfatningen, men som jeg ikke var alene om.

Men Norge var ikke alliert med de nasjoner som vår konge og regjering samarbeidet med og hvor de hadde søkt tilflukt, gir Olstad uttrykk for. Han sier også «at krigen mellom Tyskland og Norge med våpen var slut» da kapitulasjonen ble undertegnet den 10. juni 1940. For meg blir dette mye jus i ettertid og helt uinteressant. I den påtvungne situasjonen var ikke valgmølighetene mange. Noe norsk «Dunkerque» for hærstyrkene der opppe i nord var ikke mulig.

Men det er noe som heter krigens folkerett, – et folks rett til å gripe til våpen mot en undertrykker. Og det var det mange som gjorde i visshet om hvor konge og regjering sto. Just tro jeg ikke de tenkte, men følte hva som var riktig handling.

«Skulle vi ikke, vi som «vart krig», ha råd til å godta at frontkjemperne var modige idealister, de fleste av dem, som våget livet for det de trodde på?», spør Olstad.

Dette er ikke noe spørsmål om å «ha råd til», men om idealer. De nasistiske idealene kan ikke godtas, selv om man våger livet i troen på dem. Det var ingen tvil om hva vår i frihet valgte konge og regjering sto for. Ell heller at frontkjemperne valgte det motsatte.

Dette var ingen EU-strid, hvor det bare er snakk om forskjellig syn, uansett hvor avgjørende et valgresultat måtte bli.

For meg er en forsoning avhengig av at frontkjemperen frakjenner seg de nasistiske idealene uten bortforklaringer. Det har den tyske nasjon gjort, og unge tyskere bringer sitt «son-olke» (for fedrenes misgjerninger) i form av frivillig, gratis arbeid her i landet. (P1, debatt Stenvaagness, 7. april). Det gir håp for fremtiden om en fortsatt demokratisk utvikling.

De norske frontkjemperne har søket etter rettsoppgjør. Den som ikke provoserer, antar jeg får være i fred.

Ulmar Wollan, Tjødden

PS. For krigen i vårt nærområde, anbefaler jeg Egil W. Kristiansens bok «Da tyskerne kom».